

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **MVDr. O. Ch., CSc.,** bytem Lidická 714/69, Brno, zastoupen JUDr. Janem Vokálem, advokátem, se sídlem Bratislavská 12, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2011, č. j. 2011/39736-421, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 7. 2012, č. j. 2 Ad 75/2011 - 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti částku 960 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Jana Vokála, advokáta, se sídlem Bratislavská 12, Brno.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) brojí kasační stížností proti shora uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým bylo zrušeno rozhodnutí stěžovatele ze dne 31. 8. 2011, č. j. 2011/39736-421, a věc vrácena stěžovateli k dalšímu řízení. O nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že stěžovatel je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 11 520 Kč. Zrušeným rozhodnutím stěžovatele bylo zamítnuto žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce, Krajská pobočka Brno, kterým byla žalobci zastavena výplata podpory v nezaměstnanosti, a toto rozhodnutí potvrzeno.

[2] V odůvodnění svého rozhodnutí ze dne 31. 8. 2011 stěžovatel uvedl, že žalobce uzavřel s bývalým zaměstnavatelem Veterinární a farmaceutickou fakultou Brno dne 23. 7. 2010 dohodu o narovnání pracovněprávního vztahu. Z této dohody vyplývá, že pracovněprávní vztah mezi účastníky byl ukončen dne 30. 9. 2009. Dále stěžovatel zrekapituloval sdělení bývalého zaměstnavatele žalobce z 10. 3. 2011, kterým zrušil předcházející potvrzení ze dne 18. 2. 2011, kterým potvrdil úřadu práce pro posouzení nároku na podporu v nezaměstnanosti výši průměrného měsíčního výdělku žalobce s tím, že na základě kontroly provedené Městskou správou sociálního zabezpečení Brno (dále jen „MSSZ Brno“) bylo zjištěno, že ačkoliv zaměstnání žalobce u tohoto zaměstnavatele trvalo od 1. 4. 1991 do 30. 9. 2009, byl žalobce důchodově pojištěn pouze od 1. 4. 1991 do 28. 2. 2007. Správní orgán prvního stupně se následně obrátil také na MSSZ Brno, od které obdržel sdělení, že žalobce byl důchodově pojištěn v období od 1. 4. 1991 do 28. 2. 2007, ačkoliv byl u zaměstnavatele zaměstnán od 1. 4. 1991 do 30. 9. 2009. Podle ust. § 11 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) se za dobu důchodového pojištění považuje též doba, po kterou podle pravomocného rozhodnutí soudu trval nadále právní vztah zakládající účast na důchodovém pojištění, pokud podle tohoto soudního rozhodnutí došlo ke skončení tohoto vztahu neplatně. V případě žalobce nedošlo k pravomocnému rozhodnutí soudu, že právní vztah skončil neplatně, neboť žalobce vzal žalobu o neplatnost výpovědi zpět a se zaměstnavatelem uzavřel mimosoudní dohodu o době trvání pracovněprávního vztahu.

[3] V důsledku toho nezískal žalobce v době posledních tří let před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců. Podpora v nezaměstnanosti mu tedy byla přiznána a vyplácena neprávem, proto vydal úřad práce dne 6. 4. 2011 rozhodnutí, kterým zastavil výplatu podpory v nezaměstnanosti ode dne 1. 3. 2011.

[4] Stěžovatel ve svém rozhodnutí ze dne 31. 8. 2011 dále uvedl, že v případě žalobce nebylo soudem pravomocně rozhodnuto, že skončení pracovního poměru výpovědí ze dne 11. 12. 2006 ke dni 28. 2. 2007 je neplatné. Žalobce pouze se zaměstnavatelem uzavřel dohodu o narovnání ze dne 23. 7. 2010, v níž se uvádí, že pracovní poměr žalobce u tohoto zaměstnavatele, který byl sjednán na dobu určitou do 30. 9. 2009, skončil dnem 30. 9. 2009. V souladu s ust. § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění však nelze do doby důchodového pojištění započítat dobu od 28. 2. 2007 do 30. 9. 2009. Zde stěžovatel odkázal na sdělení MSSZ Brno, podle kterého v případě neplatně ukončeného pracovněprávního vztahu je pro započet doby dalšího trvání pracovního poměru do doby důchodového pojištění podmínkou existence pravomocného soudního rozsudku, kterým soud rozhodl, že pracovněprávní vztah skončil neplatně, což se v případě žalobce nestalo, neboť žalobce vzal svou žalobu zpět a uzavřel mimosoudní dohodu o době trvání pracovněprávního vztahu. Stěžovatel dále v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že nijak nezpochybňuje uzavřenou dohodu o narovnání, avšak k tomu, aby byla doba zaměstnání od 28. 2. 2007 do 30. 9. 2009 zároveň také dobou důchodového pojištění je třeba pravomocného rozhodnutí soudu, nebo mohly strany sporu před soudem uzavřít soudní smír. Ze sdělení MSSZ Brno jednoznačně vyplývá, že žalobce byl důchodově pojištěn pouze do 28. 2. 2007. Z výše uvedeného vyplývá, že žalobce nezískal v rozhodném období posledních tří let před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání, tedy v období od 20. 12. 2007 do 19. 12. 2010, žádnou dobu důchodového pojištění, a proto mu byla podpora v nezaměstnanosti přiznána neprávem. Výplata podpory v nezaměstnanosti tedy byla

žalobci zastavena v souladu s ust. § 55 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“).

[5] Městský soud se zabýval otázkou, zda lze žalobce považovat za osobu důchodově pojištěnou v období od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009. Městský soud konstatoval, že z dohody o narovnání pracovně právních vztahů mezi žalobcem a Veterinární a farmaceutickou univerzitou Brno ze dne 23. 7. 2010 vyplývá, že mezi žalobcem a jeho zaměstnavatelem byl veden soudní spor o neplatnost výpovědi ze strany zaměstnavatele ze dne 11. 12. 2006. Tento spor byl veden před Městským soudem v Brně pod sp. zn. 13 C 88/2007. V rámci vedeného soudního sporu došlo k mimosoudní dohodě mezi žalobcem a jeho zaměstnavatelem v tom směru, že výpověď daná žalobci ze dne 11. 12. 2006 je neplatná. Tato dohoda o narovnání pak obsahuje dvě další dohody, a to jednak dohodu o ukončení pracovněprávního vztahu mezi žalobcem a jeho zaměstnavatelem, na jejímž základě skončil pracovní poměr žalobce u zaměstnavatele dne 30. 9. 2009, a dále dohodu o mzdových nárocích žalobce z titulu neplatného ukončení pracovního poměru zaměstnavatelem za období od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009, v níž se smluvní strany dohodly, že bývalý zaměstnavatel vyplatí žalobci náhradu mzdy stanovenou pevnou částkou po srážkách ze mzdy. Jak vyplývá z ust. § 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení (dále jen „zákon o pojistném na sociální zabezpečení“), tento zákon upravuje pojistné na sociální zabezpečení, které zahrnuje pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Městský soud proto dovodil, že dohodou o narovnání se bývalý zaměstnavatel žalobce zavázal vyplatit náhradu mzdy až po srážkách, kdy jednou ze srážek je podle § 1 zákona o pojistném na sociální zabezpečení též pojistné na důchodové pojištění. Výši tohoto pojistného je zároveň podle § 8 odst. 4 zákona o pojistném na sociální zabezpečení povinen zaměstnavatel si vypočíst sám.

[6] Městský soud dospěl k závěru, že bývalý zaměstnavatel žalobce se zavázal v dohodě o narovnání provést srážky ze mzdy žalobci, která mu náležela z titulu neplatného rozvázání pracovního poměru od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009, a tedy zaplatit vedle daní ze mzdy též pojistné na důchodové pojištění, pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Pokud tak neučinil, nelze toto jednání bývalého zaměstnavatele žalobce, které je v rozporu s ust. § 8 odst. 1 zákona o pojistném na sociální zabezpečení, přičíst k tíži zaměstnance, tedy žalobce.

[7] Dále městský soud konstatoval, že mimosoudní dohoda uzavřená mezi žalobcem a jeho bývalým zaměstnavatelem z 23. 7. 2010 během soudního řízení vedeného u Městského soudu v Brně zcela nahrazuje rozhodnutí soudu o neplatnosti výpovědi. Celé občanskoprávní řízení je vedeno k smírnému řešení sporů a tedy v případě, kdy k tomuto smírnému řešení sporu dojde, toto smírné řešení zcela nahrazuje rozhodnutí soudu o žalobě. Dohodu o narovnání uzavřenou během soudního řízení o neplatnost výpovědi je tedy podle názoru městského soudu třeba považovat analogicky za splnění podmínek ust. § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění.

[8] S ohledem na výše uvedené městský soud dospěl k závěru, že dobu existence pracovněprávního vztahu žalobce od 1. 4. 1991 do 30. 9. 2009 je třeba považovat za dobu pojištění a žalobce tak splňuje podmínky pro přiznání podpory v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 1 zákona o zaměstnanosti.

[9] Městský soud proto zrušil napadené rozhodnutí stěžovatele z důvodu jeho nezákonnosti.

II. Kasační stížnost

[10] Proti tomuto rozsudku městského soudu brojí stěžovatel kasační stížností ze dne 10. 8. 2012, kterou posléze doplnil podáním ze dne 24. 8. 2012. Stěžovatel uvedl, že kasační stížnost podává z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., neboť má za to, že městský soud nesprávně posoudil právní otázku, o níž rozhodoval, a že rozsudek je nepřezkoumatelný.

[11] Stěžovatel dále v kasační stížnosti zrekapituloval podstatné skutečnosti ze svého rozhodnutí o odvolání žalobce. Dále uvedl, že nemůže souhlasit s názorem uvedeným v rozsudku městského soudu napadeném kasační stížností, že dohoda o narovnání uzavřená mezi žalobcem a jeho bývalým zaměstnavatelem zcela nahrazuje rozhodnutí soudu o neplatnosti výpovědi a podmínky ust. § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění je tedy třeba analogicky považovat za splněné. Stěžovatel namítá, že podle ust. § 72 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen „zákoník práce“) neplatné rozvázání pracovního poměru výpovědí, okamžitým zrušením, zrušením ve zkušební době nebo dohodu může jak zaměstnavatel, tak zaměstnanec uplatnit u soudu nejpozději ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit tímto rozvázáním. Podle tohoto ustanovení tedy pouze soud je příslušný k tomu, aby posoudil, zda skončení pracovního poměru je neplatné, a to na základě žaloby, nebo je možno uzavřít soudní smír.

[12] V daném případě sice byla žalobcem podána žaloba na určení neplatnosti skončení pracovního poměru výpovědí, soud však o ní nerozhodl, neboť žalobce vzal svou žalobu zpět. Stěžovatel poukazuje v této souvislosti na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1155/96 a na rozsudky Nejvyššího správního soudu z něj vycházející, které řeší problematiku platnosti či neplatnosti skončení pracovního poměru a účinky uzavřené dohody o narovnání (č. j. 6 Ads 54/2007 - 63 ze dne 24. 6. 2008, č. j. 4 Ads 62/2005 - 68 ze dne 18. 8. 2006 a č. j. 3 Ads 104/2005 - 39 ze dne 10. 1. 2007). Podle názoru stěžovatele lze považovat za neplatné skončení pracovního poměru jen tehdy, pokud soud žalobě na určení neplatnosti pracovního poměru vyhověl. Skončilo-li řízení jinak, je výpověď platným důvodem rozvázání pracovního poměru. Své účinky může ztratit pouze tehdy, pokud by se účastníci v průběhu soudního řízení o určení neplatnosti skončení pracovního poměru výpovědí dohodli o narovnání mezi nimi sporného nároku tak, že pracovní poměr trval a že bude trvat i nadále a tato dohoda by byla uzavřena před soudem. Uplynutím výpovědní doby nabyla výpověď svých účinků a těch by mohla pozbýt jen na základě pravomocného rozhodnutí soudu, jímž by bylo určeno, že skončení pracovního poměru výpovědí je neplatné. Dohoda o narovnání nemůže nahradit pravomocné rozhodnutí soudu nebo soudní smír.

[13] Na tomto výkladu spočívá i ust. § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, neboť stanoví, že za dobu pojištění se považuje též doba, po kterou podle pravomocného rozhodnutí soudu trval nadále právní vztah zakládající účast na pojištění, pokud podle tohoto rozhodnutí došlo ke skončení tohoto vztahu neplatně a pokud by jinak, kdyby nedošlo k neplatnému skončení tohoto vztahu, splněna podmínka uvedená v ust. § 8 zákona o důchodovém pojištění; podmínka zaplacení pojistného se přitom považuje za splněnou, přičemž ustanovení věty třetí a ž páté tím není dotčeno. Tato skutečnost byla podle názoru stěžovatele potvrzena i ve sdělení MSSZ Brno, ze kterého vyplynulo, že doba zaměstnání žalobce od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009 nemůže být považována za dobu

důchodového pojištění a je považována pouze za dobu zaměstnání, neboť k pravomocnému rozhodnutí soudu určujícímu neplatnost skončení pracovního poměru nedošlo.

[14] Na dohodu o narovnání nelze nahlížet jako na postavenou naroveň pravomocnému rozhodnutí soudu, proto nelze považovat za splněnou podmínku stanovenou zákonem o důchodovém pojištění v ust. § 11 odst. 2 a na období od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009 nahlížet jako na období, kdy byl žalobce důchodově pojištěn.

[15] Stěžovatel upozorňuje též na jiné rozhodnutí městského soudu týkající se totožných účastníků jako v projednávaném případě v rozsudku ze dne 24. 7. 2012, č. j. 1 Ad 60/2011 - 41. Touto žalobou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného o odvolání ze dne 29. 6. 2011, č. j. 2011/27042-421, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí úřadu práce o stanovení povinnosti vrátit podporu v nezaměstnanosti. V tomto rozsudku městský soud dospěl naopak k závěru, že pouze soud může rozhodnout o tom, zda došlo k neplatnému rozvázání pracovního poměru nebo schválit mezi účastníky smír, který má stejné účinky jako rozsudek ve věci samé. Podle názoru městského soudu vysloveného v této věci dohodou o narovnání nelze nahradit rozhodnutí soudu. Účelem narovnání není zjistit, jak se věci ve skutečnosti mají, ale předejít dalším nesrovnalostem nebo sporům tím, že původní závazek, v němž se sporné právo vyskytlo, se zruší a nahradí závazkem novým. Stěžovatel tedy namítá, že rozsudek napadený kasační stížností se dostává do zřejmého rozporu s citovaným rozsudkem městského soudu, kterým byly posuzovány stejné skutečnosti a který byl rovněž napaden kasační stížností. Oba rozsudky městského soudu se v posuzování účinků dohody o narovnání a v důsledcích jejího posouzení diametrálně rozcházejí, stěžovateli tedy není zřejmé, jak na tuto dohodu nahlížet.

[16] V rozsudku městského soudu ze dne 24. 7. 2012, č. j. 1 Ad 60/2011 - 41 se uvádí, že dohodu o narovnání nelze analogicky vykládat jako pravomocné rozhodnutí soudu, ale přesto, pokud zaměstnavatel žalobci vyplatil náhradu mzdy v důsledku neplatného rozvázání pracovního poměru, šlo by o příjem započitatelný do vyměřovacího základu pojistného na sociální zabezpečení. Naopak městský soud v rozsudku napadeném touto kasační stížností konstatoval, že dohodu o narovnání je třeba vykládat jako analogickou pravomocnému rozhodnutí soudu a z náhrady mzdy, kterou se zavázal zaměstnavatel žalobci vyplatit z titulu neplatného skončení pracovního poměru, měl zaměstnavatel provést srážky, tedy i odvést pojistné na sociální zabezpečení a pokud tak zaměstnavatel nečinil, nelze to přičítat k tíži žalobci, tudíž je třeba na žalobce nahlížet jako na důchodově pojištěného.

[17] Podle názoru stěžovatele mělo být podle dohody o narovnání podřazeno pod pojem „srážky“ ujednání o tom, že částka odpovídající náhradě mzdy bude ponížena o částku odpovídající již vyplaceným dávkám podpory v nezaměstnanosti a sociálními dávkám. Proto nelze souhlasit s názorem městského soudu, že zaměstnavatel částku odpovídající náhradě mzdy ponížil o zákonem stanovené odvody. Tato skutečnost ze spisového materiálu nijak nevyplývá.

[18] Žalobce rovněž v odvolání proti rozhodnutí o zastavení výplaty podpory v nezaměstnanosti argumentoval tím, že mu nebyla vyplacena náhrada mzdy ale jednorázové „odbytné“. V odvolání pak také žalobce uvedl, že zaměstnavatel v dohodě o narovnání uznal jeho nárok na náhradu mzdy s tím, že se zavázal zaplatit mu náhradu mzdy pouze z části, a to poníženou o částku rovnající se výplatě poskytnuté úřadem práce

z titulu podpory v nezaměstnanosti. Stěžovatel tedy nesouhlasí s názorem městského soudu, že zaměstnavatel provedl srážky ve smyslu zákona o pojistném na sociální zabezpečení, neboť z ujednání mezi žalobcem a jeho zaměstnavatelem tato skutečnost neplyne. Podle názoru stěžovatele se v daném případě jednalo o částku vyplacenou v rámci závazkového vztahu žalobce a jeho bývalého zaměstnavatele, nejednalo se o příjem započitatelný do vyměřovacího základu pojistného na sociální zabezpečení, tudíž nezakládal účast na důchodovém pojištění.

[19] Stěžovatel opakuje, že žalobce v období posledních tří let před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání nezískal žádnou dobu důchodového pojištění, nesplnil podmínky zákona o zaměstnanosti pro přiznání podpory v nezaměstnanosti stanovené v ust. § 39 odst. 1 písm. a) zákona o zaměstnanosti, a proto mu byla podpora v nezaměstnanosti ode dne 20. 12. 2010 přiznána neprávem a byla mu dnem 1. 3. 2011 podle ust. § 55 zákona o zaměstnanosti zastavena.

[20] Závěrem stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[21] Žalobce se ke kasační stížnosti vyjádřil podáním ze dne 8. 10. 2012, ve kterém uvedl, že kasační stížnost stěžovatele považuje za nedůvodnou. S právními závěry uvedenými stěžovatelem v kasační stížnosti se již vypořádal městský soud. Dále se žalobce vyjádřil k argumentaci stěžovatele rozsudkem městského soudu č. j. 1 Ad 60/2011 - 41 ze dne 24. 7. 2012. Žalobce především uvádí, že tento rozsudek nebyl vydán ve zcela skutkově totožné věci, jak se snaží argumentovat stěžovatel. Jedná se o dvě různé věci, dva různé nároky a dva různé rozhodující právní předpisy. V projednávané věci jde o započítání doby důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění, zatímco ve věci vedené u městského soud pod sp. zn. 1 Ad 60/2011 jde o vrácení údajně neoprávněně vyplacené podpory v nezaměstnanosti a zde je rozhodujícím právním předpisem zákon o zaměstnanosti. Proto i samotný rozsudek městského soudu ve věci sp. zn. 1 Ad 60/2011 je pro projednávanou věc irelevantní.

[22] Také těžiště právní argumentace v obou rozsudcích spočívá zcela jinde. Žalobce uvádí, že podle rozsudku městského soudu vydaného v projednávané věci je nejpodstatnější, že zaměstnavatel se zavázal vyplatit žalobci náhradu mzdy až po srážkách ze mzdy, které měly obsahovat také pojistné na důchodové pojištění. Žalobce dále opakuje argumentaci městského soudu z napadeného rozsudku a současně zdůrazňuje, že je zřejmé, že rozsudek městského soudu napadený kasační stížností vycházel z aplikace ust. § 1 a 8 zákona o pojistném na sociální zabezpečení, nikoliv z aplikace zákona o zaměstnanosti.

[23] Dále žalobce zdůrazňuje, že v dohodě o narovnání je uvedeno, že částka bude po srážkách činit 170 000 Kč. Pojem zákonných srážek ze mzdy je přitom již dále definován v citovaných zákonných ustanoveních. Je tedy pouze a jedině pochybením a rizikem bývalého zaměstnavatele žalobce, zda tyto srážky také odvedl příslušné správě sociálního zabezpečení.

[24] Závěrem žalobce navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl a žalobci přiznal náhradu nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[25] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Za stěžovatele též jedná v řízení o kasační stížnosti jeho zaměstnanec s vysokoškolským právnickým vzděláním vyžadovaným podle zvláštních zákonů pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[26] Nejvyšší správní soud nejprve vyžádal od žalobce usnesení Městského soudu v Brně ze dne 5. 8. 2010, č. j. 13 C 88/2007 - 223, ze kterého vyplývá, že řízení o určení neplatnosti výpovědi žalobce bylo ukončeno usnesením o zastavení řízení, neboť žalobce vzal žalobu v celém rozsahu zpět, protože mezi účastníky došlo k dohodě o narovnání ze dne 23. 7. 2010. Dále Nejvyšší správní soud ověřil dotazem na MSSZ Brno ze dne 1. 11. 2012, č. j. 6 Ads 112/2012 - 36, zda bylo za žalobce za dobu od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009 jeho tehdejším zaměstnavatelem (Veterinární a farmaceutickou univerzitou v Brně) odvedeno pojistné na důchodové pojištění. Z přípisu MSSZ Brno ze dne 5. 11. 2012 pak Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobce byl v době od 1. 4. 1991 do 30. 9. 2009 veden jako zaměstnanec u Veterinární a farmaceutické fakulty Brno, která odvádí řádně pojistné. Okresní správy sociálního zabezpečení však neevidují vyměřovací základy a odvody za jednotlivé zaměstnance.

[27] Podle ust. § 11 odst. 2 věta šestá ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí stěžovatele platí, že „*Za dobu pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) se u osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až k) a v) a v odstavci 2 považuje též doba, po kterou podle pravomocného rozhodnutí soudu trval nadále jejich právní vztah zakládající účast na pojištění, pokud podle tohoto rozhodnutí došlo ke skončení tohoto vztahu neplatně a pokud by jinak byla, kdyby nedošlo k neplatnému skončení tohoto vztahu, splněna podmínka uvedená v § 8; podmínka zaplacení pojistného se přitom považuje za splněnou, přičemž ustanovení věty třetí až páté tím není dotčeno.*“ Nejvyšší správní soud považuje za nezbytné uvést, že po novele provedené zákonem č. 470/2011 Sb. zní předmětné ustanovení takto: „*Za dobu pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) se u osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až k), v) až x) a v § 5 odst. 3 považuje též doba, po kterou podle pravomocného rozhodnutí soudu nebo mimosoudní dohody uzavřené po podání návrhu na určení neplatnosti skončení tohoto právního vztahu trval nadále jejich právní vztah zakládající účast na pojištění, pokud podle tohoto rozhodnutí nebo této dohody došlo ke skončení tohoto vztahu neplatně a pokud by jinak byla, kdyby nedošlo k neplatnému skončení tohoto vztahu, splněna podmínka uvedená v § 8; podmínka zaplacení pojistného se přitom považuje za splněnou, přičemž ustanovení věty třetí až páté tím není dotčeno.*“ Z důvodové zprávy k zákonu č. 470/2011 Sb. přitom vyplývá: „*Za dobu pojištění podle § 11 odst. 2 věty šesté se považuje i doba, po kterou zaměstnavatel nepřiděloval zaměstnanci práci, jestliže pracovní vztah trval na základě pravomocného rozsudku nebo tak zněla mimosoudní dohoda, na jejímž základě byla zúčtována náhrada mzdy. Tato náhrada mzdy se přitom úměrně rozpočte do celého období, kdy popsaná situace trvala. Praxe ukázala, že dosavadní dikci zmíněných ustanovení je třeba zpřesnit, aby právní úprava dopadla i na poněkud modifikované, ale jinak analogické situace oproti těm, které pokrývá dikce současná.*“

[28] I důvodová zpráva tedy považuje situaci, kdy byla po vzniku sporu o neplatnost ukončení pracovního poměru uzavřena mimosoudní dohoda o narovnání za analogickou situaci, kdy došlo k rozhodnutí soudu. Je také třeba podotknout, že již i literatura ke

starému znění ust. § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění uváděla, že podle věty šesté se bude postupovat obdobně i v případě, kdy se pojištěnec se svým zaměstnavatelem na dalším trvání příslušného právního vztahu a náhradě příjmu dohodli mimosoudně (srov. Přib, J., Voříšek V.: Důchodové předpisy s komentářem, 6. Aktualizované vydání, Anag 2010, s. 84). Z důvodové zprávy k zákonu č. 470/2011 Sb. tedy vyplývá, že zákonodárce se uvedenou novelou na základě poznatků s problémy v aplikační praxi snažil vyjasnit, jak je třeba nakládat s případy uzavření mimosoudních dohod po vzniku sporu o neplatnost skončení pracovního poměru, které jsou analogické již dříve výslovně upraveným případům, kdy o neplatnosti skončení pracovního poměru rozhodl soud.

[29] Nejvyšší správní soud nesouhlasí s názorem stěžovatele, že jedině soud je oprávněn posoudit, zda je skončení pracovního poměru mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem neplatné, případně schválit soudní smír. Podle ust. § 4 zákoníku práce se pracovněprávní vztahy řídí zákoníkem práce a nelze-li použít zákoník práce, řídí se občanským zákoníkem, a to vždy v souladu se základními zásadami pracovněprávních vztahů. Podle ust. § 4a zákoníku práce platí, že pro pracovněprávní vztahy se nepoužijí ustanovení občanského zákoníku o smlouvě ve prospěch třetí osoby, o zadržovacím právu, o vymíněném odstoupení od smlouvy, o společných závazcích a právech, o smlouvě s přesnou dobou plnění a o postoupení pohledávky. Z uvedeného vyplývá, že v pracovněprávních vztazích je možné uzavření dohody o narovnání. Přitom účinkem narovnání je, že pracovněprávní závazek zaniká tím, že je nahrazen zcela novým vymezením práv a povinností stran obsaženým v dohodě. Podle literatury (srov. Bělina, M. a kol.: Zákoník práce. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 77) může být dohodu o narovnání řešen také spor o to, zda nadále trvá pracovní poměr nebo jiný základní pracovněprávní vztah. Literatura také uvádí (srov. Bělina, M. a kol.: Zákoník práce. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 440), že pokud dojde v průběhu soudního řízení o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru mezi účastníky k dohodě o narovnání sporného rozvázání pracovního poměru, soud žalobu zamítne, neboť narovnáním původní rozvázání pracovního poměru zaniklo a bylo nahrazeno ujednáním, které vyplývá z narovnání.

[30] Také podle právní úpravy platné v době uzavření dohody o narovnání mezi žalobcem a jeho bývalým zaměstnavatelem (tedy 23. 7. 2010) nebylo podle názoru Nejvyššího správního soudu možné dospět k závěru, že by tehdy platný zákoník práce neumožňoval uzavření dohody o narovnání o trvání pracovněprávního vztahu. Podle tehdy platného zákoníku práce a jeho ust. § 326 platilo, že závazky v pracovněprávních vztazích se řídí mimo jiné § 584 až 587 občanského zákoníku, přičemž narovnání je upraveno § 585 – 587 občanského zákoníku. Je tedy třeba dovodit, že žalobce a jeho zaměstnavatel byli oprávněni platně uzavřít dohodu o narovnání týkající se neplatnosti skončení pracovního poměru žalobce.

[31] Je třeba též konstatovat, že judikatura Nejvyššího soudu, na kterou odkazuje stěžovatel (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1155/96) a na ni navazující judikatura Nejvyššího správního soudu se týká případů, kdy byl pracovní poměr ukončen okamžitým zrušením pracovního poměru. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2010, č. j. 4 Ads 104/2010 – 76, ze kterého se podává: *„K další námitce stěžovatele, že uzavřením dohody ze dne 28. 11. 2008 mezi žalobcem a bývalým zaměstnavatelem nedošlo ke ztrátě účinků výpovědi z pracovního poměru podle § 52 písm. g) zákoníku práce, je třeba předně akcentovat, že je nutné*

odlišovat okamžité zrušení pracovního poměru a výpověď, která byla zaměstnanci dána z důvodu uvedeného v § 52 písm. g) zákoníku práce. Nelze tak závěry rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 2 Cdon 1155/96 ze dne 29. 10. 1997, uveřejněném pod č. 114 ve sbírce Soudní judikatura č. 14/97, jenž se zabývá pozbytím účinků okamžitého zrušení pracovního poměru a na nějž stěžovatel v kasační stížnosti odkazoval, vztahovat na projednávaný případ." Také v projednávané věci byl pracovní poměr původně ukončen výpovědí, nikoliv okamžitým zrušením pracovního poměru, proto nelze vycházet z judikatury, na kterou odkazuje stěžovatel v kasační stížnosti.

[32] V neposlední řadě je třeba poukázat i na nyní platnou právní úpravu § 11 odst. 2 věta šestá zákona o důchodovém pojištění, která přímo počítá s existencí mimosoudních dohod uzavřených po podání návrhu na určení neplatnosti skončení pracovněprávního vztahu, podle kterých došlo ke skončení tohoto pracovněprávního vztahu neplatně. Názor stěžovatele, že o neplatnosti skončení pracovněprávního vztahu může platně rozhodnout pouze soud a mimosoudní dohoda o neplatnosti skončení pracovněprávního vztahu není možná, se tedy ani neslučuje s nyní platnou právní úpravou ust. § 11 odst. 2 věta šestá zákona o důchodovém pojištění. Pokud by totiž nebylo možno platně takovouto mimosoudní dohodu uzavřít, zákon by neupravoval její účinky pro započítávání dob důchodového pojištění.

[33] Podle názoru Nejvyššího správního soudu z výše uvedeného vyplývá, že by bylo nepřípustné neakceptovat účinky dohody o narovnání uzavřené mezi žalobcem a jeho bývalým zaměstnavatelem dne 23. 7. 2010. V této dohodě o narovnání se v čl. IV. strany výslovně dohodly, že výpověď daná žalobci z pracovního poměru jeho zaměstnavatelem je neplatná. Dále se v této části dohody o narovnání strany dohodly, že pracovní poměr skončil uplynutím doby určité, tedy k datu 30. 9. 2009. Smluvní strany se též dohodly o náhradě mzdy, jež má činit *„po srážkách v čisté mzdě 170 000 Kč"*. Nejvyšší správní soud tedy ani nesdílí pochybnosti stěžovatele o tom, že „srážkami" nemělo být míněno odvedení pojistného mj. na důchodové pojištění, neboť v dohodě o narovnání se strany dohodly na „čisté mzdě", která bude vyplacena žalobci, což nelze vykládat jinak, než že náhrada mzdy bude vyplacena po srážkách předpokládaných zákonem o pojistném na sociální zabezpečení. Je také třeba zdůraznit, že jak zjistil Nejvyšší správní soud dotazem na MSSZ Brno, žalobcův bývalý zaměstnavatel za něj skutečně též odvedl pojistné na důchodové pojištění, a to i za sporné období od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009.

[34] Právním účinkem dohody o narovnání mezi žalobcem a jeho bývalým zaměstnavatelem pak bylo to, že rozvázání pracovního poměru výpovědí zaniklo a bylo nahrazeno ujednáními, která vyplývají z narovnání. V tomto ohledu je tedy účinek dohody o narovnání srovnatelný s případným rozhodnutím soudu o neplatnosti výpovědi. Nejvyšší správní soud je proto toho názoru, že je třeba aplikovat ust. § 11 odst. 2 věta šestá analogicky a spornou dobu od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009 je tak třeba na základě tohoto ustanovení započítat jako dobu důchodového pojištění žalobce. Je třeba zdůraznit, že také pracovní právo je oblastí soukromoprávní, která se vyznačuje autonomií vůle smluvních stran. Proto pokud § 11 odst. 2 věta šestá zákona o důchodovém pojištění akceptuje právní důsledky autoritativního rozhodnutí soudu, které není výrazem autonomie vůle stran pracovněprávního vztahu, tím spíše by měla analogicky akceptovat právní důsledky dohody o narovnání uzavřené na základě autonomie vůle stran pracovněprávního vztahu.

[35] Závěr městského soudu vyjádřený v rozhodnutí napadeném kasační stížností byl tedy správný. Pokud jde o stěžovatelem namítaný rozpor kasační stížností napadeného

rozsudku městského soudu s právním názorem vyjádřeným v jiném rozsudku městského soudu, a to rozsudku ze dne 24. 7. 2012, č. j. 1 Ad 60/2011 - 41, odkazuje Nejvyšší správní soud na svou předcházející judikaturu týkající se rozdílného rozhodování různých senátů krajských soudů, zejména na rozsudek ze dne 20. 9. 2007, č. j. 2 As 94/2006 - 51, publ. pod č. 1424/2008 Sb. NSS,v němž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „*rozdílné rozhodování různých senátů či samosoudců krajských soudů v obdobných věcech je potud nežádoucí, pokud se ten senát či samosoudce krajského soudu, který rozhoduje později, argumentačně nevypořádá s dříve vysloveným právním názorem jiného senátu nebo samosoudce, třebaže je mu takový názor znám či mu být znám měl a mohl*“. V projednávané věci byl rozsudek napadený kasační stížností vydán městským soudem 4. 7. 2012, proto městskému soudu nemohl být znám ani protichůdný názor ve výše zmíněném rozsudku městského soudu ze dne 24. 7. 2012 a nemohl se tak s ním ani argumentačně vypořádat. Jak uvádí sám stěžovatel, byla ve věci sp. zn. 1 Ad 60/2011 - 41 podána kasační stížnost, takže bude na Nejvyšším správním soudu, aby sjednotil svou rozhodovací činností protichůdnou judikaturu městského soudu.

[36] Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s.

IV. Náklady řízení

[37] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží.

[38] Žalobce měl ve věci úspěch a ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 8. 10. 2012 požadoval přiznání náhrady nákladů řízení o kasační stížnosti, aniž by však náklady řízení vyčíslil. Nejvyšší správní soud proto vycházel ze skutečností zřejmých ze spisu. Podle obsahu spisu učinil zástupce žalobce ve věci v řízení o kasační stížnosti jeden úkon, a to sepis a podání vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele ze dne 8. 10. 2012. Podle ust. § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „advokátní tarif“) se za tarifní hodnotu ve věcech sociálního zabezpečení považuje částka 1000 Kč. Sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby je pak podle § 7 bod 2 advokátního tarifu 500 Kč. K této odměně náleží náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 1 x 300 Kč. Zástupce žalobce zároveň soudu nedoložil, zda je plátcem DPH. Ze spisu krajského soudu však Nejvyšší správní soud zjistil, že JUDr. Jan Vokál je podle osvědčení o registraci ze dne 6. 12. 2004 plátcem DPH. Nejvyšší správní soud tedy zvýšil přiznané náklady řízení o DPH a přiznal žalobci náklady řízení ve výši 960 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. prosince 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu